

Paheline elukunstnik Don Giovanni võrgutab Estonias

W.A. Mozart "Don Giovanni ehk Karistatud patune"

Dramma giocoso kahes vaatuses

Lorenzo Da Ponte libreto
Lavastaja: Neeme Kuningas
Muusikaline juht ja dirigent:
Eri Klas

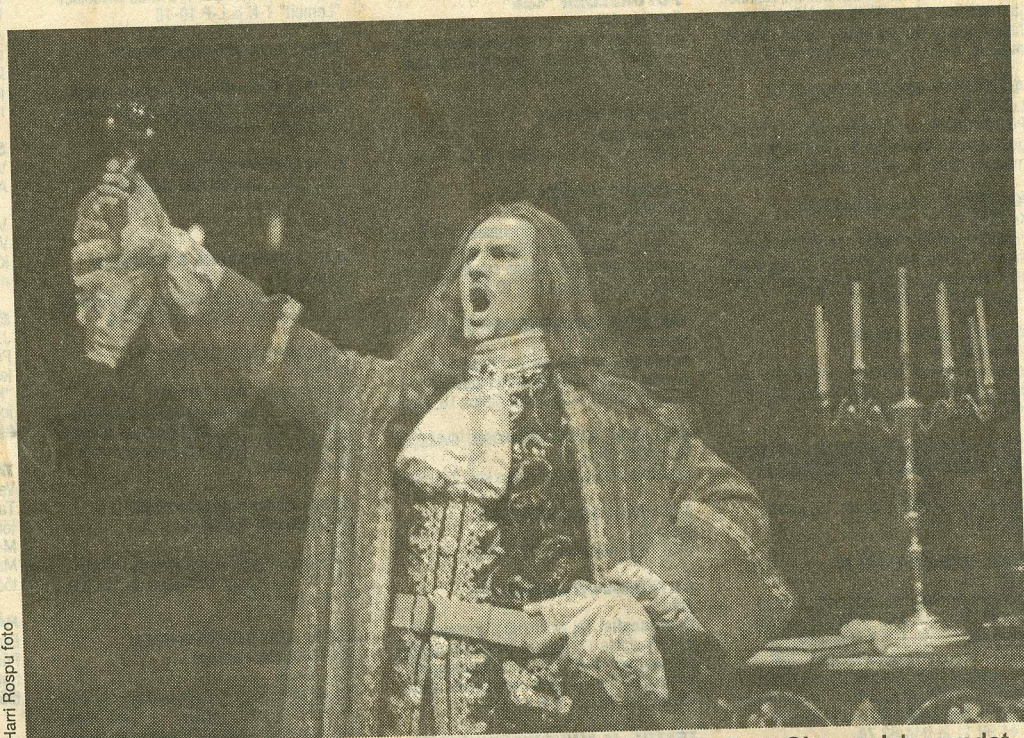
Dirigent: Jüri Alperen
Lavakujundus ja kostüümid:

Anna Kontek (Soome)
Valguskunstnik: Esko Suhonen (Soome)

Esietus 3. juunil 1999

Rahvuskooperis Estonia
Selle hooaja viimasel etendusel 11. juunil teevad

kaasa Aare Saal (Don Giovanni), Mati Palm (Komtuur), Valentina Taluma (Donna Anna), A. Antonenko (Don Ottavio), Pirjo Levandi (Donna Elvira), Ain Anger (Leporello), Villu Valdma (Masetto), Helen Poolma (Zerlina) jt.

Harri Rospu foto

Pole armastusemasin: Nii naiste kui meeste meeli erutav Don Giovanni kuuendat korda Estonia laval. Esimest korda nähti ooperit "Don Giovanni" Eestis juba 204 aastat tagasi! Lavastaja Neeme Kuningas rõhutas, et Don Giovanni pole mingi armastusemasin, vaid elukunstnik.

"See ei ole armastuse puudumine, mis Don Juani ühe naise juurest teise juurde tõukab. Aga just sellepärast, et ta neid kõiki võrdse innuga ja kogu olemusega armastab, peab ta ikka uuesti seda andumust ja süvenemist kordama. Ja selle tõttu loodabki iga naine anda talle midagi, mida veel keegi teine pole talle andnud. Aga kõigile neile saab osaks suur pettumus ja neil õnnestub temas äratada ainult seda kordamise vajadust." (A. Camus "Sisyphose müüt")

Don Juani/Don Giovanni legendi algusaegadest kuni tänaseni on sellest ainekust vormitud ligi 500 kirjanduslikku või muusikalist versiooni. Hispaania elukunstniku külgetõmbejõud on tohtu, esmajoones puudutab see paljude erootilisi soovunelmaid: nii nende, kes sooviksid olla nagu tema, kui ka

nende, kes sooviksid teda omada, on kirjutanud Peter Hacks.

Casanova viibis esietendusel

Esimesed samaainelised ooperid valmisid umbes sajand enne seda, kui kõige kuulsam Mozarti ja Lorenzo Da Ponte "Don Giovanni" ilmavalgust nägi. Samuti esines lugu kõikvõimalikes klounaadides, nukuteatris, palaganides, rahvatükkides. Pärast Mozartit on Don Juani teemaga välja tulnud paljud heliloojad, nagu Cimarosa, Dargomõžski, Richard Strauss jt.

Mozarti Don Giovanni puhul on õigustatud liialdusega öeldud: Don Giovanni teosed enne Mozartit olid teosed DG vastu, Mozarti-järgsed DG poolt. Mozarti loodu aga piiripeal – Elu ja Igavik on siin tasakaalus.

Mozarti "Don Giovanni" edukas maailma esietendus oli Prahis 29. oktoobril 1787. aastal, kus olevat kohal viibinud ka Da Ponte sõber ja Don Juani "hingesugulane" Casanova.

Don Giovanni Eestis esmakordselt 200 aastat tagasi!

Tallinnas kõlas Mozarti "Don Giovanni" esmakordselt 1795. aasta suvel. Ajal, mil "Don Giovanni" esmaesityseni Pariisis jäi veel 10, Londonis 22 ja Helsingis 45 aastat! Esitajateks külalistrupp Põhja-Saksamaalt. Sellest ajast tänapäevani on "Don Giovanni" Estonias lavale toodud veel neljal korral. Mäletatavasti algas just Don Juani rolliga ka Georg Otsa tähelelend. "Don Giovanni" lavastamise aegu (1975. aastal koos Arne Mikuuga) katkes tema elutee.

Georg Ots on "Don Giovanni" kohta öelnud: "See teos on nii geniaalne, et seda võib tõlgitseda sajast lähtekohast ja alati leida midagi uut ja huvitavat."

Meie muusikakriitikud on pidanud "Don Giovanni" lavalettoomist hulljulgeks sammuks. Lavastaja Neeme Kuninga väitel on see aga Estonia pikka baritonide pinki arvestades igati sobiv. "Suppi saab ikka keeta ainetest, mida külmikus leidub," muigas lavastaja. "Ja Eesti publikule tuleb ka selliseid tükke kättesaadavaks teha – igauks ei saa endale lubada Viini Rahvuskooperi või Metropolitanilt külastamist." Neeme Kuningas tunnistas pisut märterlik-ennetatavalt, et otsus "Don Giovanni" lavastades mõningatest klassikalise ooperiga kaasaskäivatest klišeedest mööda minna võib osutada ka kiviks tema kapsaaeda.